

Traktat Handlowy i Nawigacyjny

pomiędzy Polską a Norwegją, podpisany w Warszawie dnia 22 grudnia 1926 r.

(Ratyfikowany zgodnie z ustawą z dnia 24 czerwca 1927 r. — Dz. U. R. P. № 63, poz. 549).

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

M Y, I G N A C Y M O Ś C I C K I,

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu zosobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia dwudziestego drugiego grudnia tysiąc dziewięćset dwudziestego szóstego roku podpisany

Traité de Commerce et de Navigation

entre la Pologne et la Norvège, signé à Varsovie le 22 décembre 1926.

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

N O U S, I G N A C Y M O Ś C I C K I,

PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

à tous ceux qui ces présentes Lettres verront,
Salut:

Un Traité de Commerce et de Navigation ayant été signé entre le Gouvernement de la République

został w Warszawie pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Królestwa Norweskiego Traktat Handlowy i Nawigacyjny o następującem brzmieniu dosłownem:

**Traktat Handlowy i Nawigacyjny pomiędzy
Polską i Norwegją.**

PREZYDENT RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ
z jednej strony,

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL NORWEGJI
z drugiej strony,

ożywieni jednakiem pragnieniem popierania i rozwijania stosunków handlowych pomiędzy obu krajami, postanowili zawrzeć Traktat Handlowy i Nawigacyjny i mianowali w tym celu swymi pełnomocnikami:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:

Pana Augusta Zaleskiego, Ministra Spraw Zagranicznych,
Pana Eugenjusza Kwiatkowskiego, Ministra Przemysłu i Handlu.

Jego Królewska Mość Król Norwegji:

Pana Nils Christian Ditleffa, Chargé d'Affaires Norwegji w Warszawie,

którzy, po zakomunikowaniu sobie wzajemnie pełnomocnictw, uznanych za dobre i należyte co do formy, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł I.

1. Obywatele jednej z Układających się Stron będą korzystali na terytorjum drugiej Strony, pod względem wykonywania handlu i przemysłu, z tych samych praw, przywilejów, wolności, korzyści i ulg, co obywatele państwa najbardziej uprzywilejowanego.

2. Nie będą oni uiszczali żadnych podatków, opłat, poborów lub należności pod jakąkolwiek nazwą, innych lub wyższych od tych, które są lub będą pobierane od obywateli państwa najbardziej uprzywilejowanego.

Postanowienie to nie przeszkodzi, w danym wypadku, poborowi bądź opłat tak zwanych pobytowych, bądź opłat związanych z dopełnieniem formalności policyjnych.

Artykuł II.

1. Obywatele każdej z Układających się Stron będą traktowani na terytorjum drugiej Strony, pod względem ich stanowiska prawnego, ich dóbr ruchomych i nieruchomości, praw i udziałów, związanych z wykonywaniem handlu i przemysłu, tak samo jak są lub będą traktowani obywatele państwa najbardziej uprzywilejowanego.

2. Będą oni mieli swobodę załatwiania swych spraw na terytorjum drugiej Strony, bądź osobiście, bądź przez przedstawiciela według ich własnego wyboru, tudzież będą mieli prawo, stosując się do ustaw krajowych, występować w sądach i będą mieli wolny dostęp do władz. Co do innych spraw odnoszących

de Pologne et le Gouvernement Royal de Norvège à Varsovie le vingt deux Décembre mil neuf cent vingt six, Traité dont la teneur suit:

**Traité de Commerce et de Navigation entre
la Pologne et la Norvège.**

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE
d'une part,
et

SA MAJESTÉ LE ROI DE NORVÈGE
d'autre part,

animés d'un égal désir de favoriser et de développer les relations commerciales entre les deux pays, ont décidé de conclure un Traité de Commerce et de Navigation et ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Le Président de la République de Pologne

Monsieur August Zaleski, Ministre des Affaires Etrangères, et
Monsieur Eugenjusz Kwiatkowski, Ministre de l'Industrie et du Commerce;

Sa Majesté le Roi de Norvège

Monsieur Nils Christian Ditleff, Chargé d'Affaires de Norvège à Varsovie,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article premier.

1. Les ressortissants de l'une des Parties Contractantes jouiront sur le territoire de l'autre, en ce qui concerne l'exercice du commerce et de l'industrie, des mêmes droits, privilèges, immunités, faveurs et exemptions que les ressortissants de la nation la plus favorisée.

2. Ils n'auront à payer aucun impôt, taxe, droit ou charge sous quelque dénomination que ce soit, autre ou plus élevé que ceux qui sont ou seront perçus des ressortissants de la nation la plus favorisée.

Cette disposition ne fait pas obstacle à la perception, le cas échéant, soit des taxes dites de séjour, soit des taxes afférentes à l'accomplissement des formalités de police.

Article II.

1. Les ressortissants de chaque Partie Contractante recevront sur le territoire de l'autre Partie par rapport à leur situation juridique, leurs biens mobiliers et immobiliers, leurs droits et intérêts afférents à l'exercice du commerce et de l'industrie, le même traitement que celui accordé ou à accorder aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

2. Ils seront libres de régler leurs affaires sur le territoire de l'autre Partie, soit personnellement, soit par un intermédiaire de leur propre choix, et ils auront, en se conformant aux lois du pays, le droit d'ester en justice et accès libre auprès des autorités. Quant aux autres matières qui se rappor-

się do administracji sądowej będą oni również korzystali ze wszystkich praw i przywilejów, z których korzystają krajowcy i narówni z nimi będą mogli, dla obrony swych interesów, korzystać z usług adwokatów lub pełnomocników, przez siebie wybranych.

3. Będą oni zwolnieni od płacenia pożyczek oraz przymusowych danin państwowych, a także od wszelkich innych świadczeń jakiegokolwiek rodzaju, któreby były nałożone na potrzeby wojny lub wskutek okoliczności wyjątkowych wywołanych wojną.

4. Obywatele każdej z Układających się Stron będą w czasie pokoju i w czasie wojny podlegali tylko tym świadczeniom i rekwizycjom wojskowym, co krajowcy, w tej samej mierze i na tych samych zasadach co ci ostatni.

Artykuł III.

1. Spółki cywilne i handlowe, założone prawnie na mocy ustaw jednej z Układających się Stron i mające swą siedzibę na jej terytorjum, uznane będą przez drugą Stronę za legalnie istniejące, byleby tylko nie miały celu niedozwolonego lub przeciwnego dobremu obyczajom i będą miały, stosując się do ustaw i przepisów, wolny i łatwy dostęp do sądów, bądź jako powód, bądź jako pozwany.

2. Spółki cywilne i handlowe, uznane w ten sposób przez każdą z Układających się Stron, będą mogły, stosując się do ustaw drugiej Strony, osiedlać się na terytorjum tej ostatniej, zakładać tam swe filje i oddziały i wykonywać tam swój przemysł. Postanowienie poprzednie nie będzie miało żadnego wpływu na to, czy taka spółka osiedlona w jednym z dwóch państw będzie miała lub nie będzie miała prawa prowadzenia handlu lub wykonywania przemysłu na terytorjum drugiej Strony, rozumie się bowiem, że prawo takie musi być zawsze w zgodzie z prawami i rozporządzeniami obowiązującymi w odnośnych państwach.

3. Wyłączone wszelako są od dopuszczenia gałęzie handlu i przemysłu, które, ze względu na ich charakter użyteczności ogólnej, podlegałyby specjalnym ograniczeniom, stosowanym do wszystkich krajów, przyczem tak samo będą traktowane spółki ubezpieczeniowe i spółki finansowe.

4. Spółki te, raz dopuszczone zgodnie z ustawami i przepisami, które obowiązują, lub będą obowiązywały na terytorjum odnośnego Państwa, nie będą podlegały podatkom, opłatom, daninom i wogóle żadnym należnościom skarbowym innym lub wyższym od tych, które są nałożone na spółki państwa najbardziej uprzywilejowanego.

5. Będą one zwolnione od płacenia pożyczek oraz przymusowych danin państwowych, a także od wszelkich innych danin jakiegokolwiek rodzaju, któreby były nałożone na potrzeby wojny lub wskutek okoliczności wyjątkowych wywołanych wojną.

Artykuł IV.

Obywatele drugiej Układającej się Strony lub spółki prywatno-prawne i handlowe, mające swą sie-

tent à l'administration de la justice, ils jouiront également de tous les droits et privilèges dont jouissent les nationaux et comme ceux-ci ils auront la faculté de se servir pour la sauvegarde de leurs intérêts d'avocats ou de mandataires choisis par eux-mêmes.

3. Ils seront dispensés du paiement des emprunts et des dons nationaux forcés, ainsi que de toute autre contribution de quelque nature qu'elle soit, qui serait imposée pour les besoins de guerre ou par suite des circonstances exceptionnelles causées par la guerre.

4. Les ressortissants de chacune des Parties Contractantes ne seront astreints en temps de paix et en temps de guerre qu'aux prestations et réquisitions militaires imposées aux nationaux dans la même mesure et d'après les mêmes principes que ces derniers.

Article III.

1. Les sociétés civiles et commerciales qui sont valablement constituées d'après les lois d'une des Parties Contractantes et qui ont leur siège social sur son territoire, verront leur existence juridique reconnue dans l'autre Partie, pourvu qu'elles ne poursuivent pas un but illicite ou contraire aux mœurs, et auront, en se conformant aux lois et règlements, libre et facile accès auprès des Tribunaux, soit pour intenter une action, soit pour y défendre.

2. Les sociétés civiles et commerciales ainsi reconnues de chacune des Parties Contractantes pourront, en se soumettant aux lois de l'autre, s'établir sur le territoire de cette dernière, y fonder des filiales et succursales et y exercer leur industrie. La disposition précédente n'aura aucune influence sur la question de savoir, si une pareille société, établie dans l'un des deux pays, aura ou n'aura pas le droit de faire du commerce ou d'exploiter une industrie dans l'autre, un tel droit restant toujours subordonné aux lois et ordonnances en vigueur dans les pays respectifs.

3. Sont toutefois exceptées de l'admission les branches du commerce et les industries qui en raison de leur caractère d'utilité générale seraient soumises à des restrictions spéciales applicables à tous les pays, un tel traitement étant applicable de même aux sociétés d'assurance et aux sociétés financières.

4. Ces sociétés une fois admises, conformément aux lois et prescriptions qui sont ou seront en vigueur sur le territoire du pays respectif, ne seront pas soumises à des impôts, taxes, contributions et généralement à aucunes redevances fiscales autres ou plus élevées que celles imposées aux sociétés de la nation la plus favorisée.

5. Elles seront dispensées du paiement des emprunts et des dons nationaux forcés, ainsi que de toute autre contribution, de quelque nature qu'elle soit, qui seraient imposés pour les besoins de guerre ou par suite des circonstances exceptionnelles causées par la guerre.

Article IV.

Les ressortissants de l'autre Partie Contractante ou les sociétés civiles et commerciales qui ont leur

dzibę na jej terytorjum, mogą podlegać podatkom, opłatom i daninom, wymienionym w artykułach I i III, tylko w tej części majątku, która znajduje się tam, gdzie te podatki, opłaty i daniny zostały ustalone, lub też z tytułu handlu lub przemysłu, który tam wykonywają, lub z tytułu jakiegoś dochodu, który tam posiadają.

Artykuł V.

Pobory i opłaty wewnętrzne, pobierane na rzecz Państwa, kantonów, gmin i korporacyj, które będą obciążały produkcję, wyrób towarów lub konsumpcję pewnego artykułu na terytorjum jednej z Układających się Stron, nie będą mogły obciążać produktów, towarów, lub artykułów drugiej Strony więcej lub uciążliwiej, niż obciążają one produkty, towary lub artykuły tego samego rodzaju państwa najbardziej uprzywilejowanego.

Artykuł VI.

1. Wszystkie produkty gleby lub przemysłu, pochodzące i przychodzące z terytorjum celnego jednej z Układających się Stron, które przywożone będą do terytorjum celnego drugiej Strony, przeznaczone bądź na spożycie, bądź do złożenia na skład, bądź do powrotnego wywozu, bądź do tranzytu, będą podlegały, przez czas trwania niniejszego Traktatu, traktowaniu, które jest lub będzie przyznane państwu najbardziej uprzywilejowanemu, a mianowicie, nie będą mogły podlegać w żadnym wypadku cłom, mnożnikom celnym, opłatom dodatkowym lub innym opłatom wyższym, ani też innym ograniczeniom, niż te, którym podlegają lub będą podlegały produkty lub towary państwa najbardziej uprzywilejowanego.

2. Wywóz, przeznaczony do terytorjum jednej z Układających się Stron, nie będzie obciążony przez drugą Stronę cłami lub opłatami innymi lub wyższymi od tych, jakie się stosuje do wywozu takich samych przedmiotów do państwa najbardziej uprzywilejowanego pod tym względem, jak również nie będzie podlegał innym ograniczeniom.

3. Każda Strona zobowiązuje się zatem udzielić drugiej bezzwłocznie i bezwarunkowo wszelkiej ulgi, wszelkich przywilejów lub wszelkiej niższej ceł lub opłat, których udzieliła już lub których udzieliłaby mogła w przyszłości, pod wyżej wymienionymi względami, na stałe lub czasowo, trzeciemu państwu.

4. Układające się Strony zgadzają się, iż ograniczenia lub zakazy, dotyczące przywozu i wywozu pewnych towarów, utrzymane będą tylko przez czas i w zakresie koniecznym ze względu na obecne warunki ekonomiczne.

Artykuł VII.

Postanowień ustalonych w artykule VI-ym nie stosuje się:

- a) do przywilejów, już przyznanych lub któreby mogły być przyznane w przyszłości przez jedną z Układających się Stron w obrocie pogranicznym z państwami sąsiednimi,

siège social sur son territoire, ne peuvent être soumis aux impôts, taxes et contributions mentionnés aux articles I et III que sur l'actif se trouvant dans le pays, où ces impôts, taxes et contributions sont établis, ou en raison d'un commerce ou d'une industrie, qu'ils y exercent ou de quelque revenu qu'ils y touchent.

Article V.

Les droits et les taxes intérieurs perçus pour le compte de l'État, des Cantons, des Communes et des Corporations qui grèveront la production, la préparation des marchandises ou la consommation d'un article sur le territoire de l'une des Parties Contractantes, ne pourront pas frapper les produits, marchandises ou articles de l'autre Partie d'une manière plus forte ou plus gênante que les produits, marchandises ou articles de la même espèce de la nation la plus favorisée.

Article VI.

1. Tous les produits du sol ou de l'industrie originaires et en provenance du territoire douanier de l'une des Parties Contractantes, qui seront importés sur le territoire douanier de l'autre Partie, destinés soit à la consommation, soit à l'entreposage, soit à la réexportation, soit au transit, seront soumis, pendant la durée du présent Traité, au traitement accordé ou à accorder à la nation la plus favorisée et ne pourront notamment, en aucun cas, être soumis à des droits, coefficients, surtaxes, majorations ou autres taxes plus élevés ni à des restrictions autres que ceux qui frappent ou frapperont les produits ou les marchandises de la nation la plus favorisée.

2. Les exportations à destination du pays de l'une des Parties Contractantes ne seront grevées par l'autre Partie de droits ou taxes autres ou plus élevés que ceux qui sont appliqués à l'exportation des mêmes objets dans le pays le plus favorisé à cet égard, ni soumises à d'autres restrictions.

3. Chaque Partie s'engage donc à faire bénéficier immédiatement et sans conditions l'autre de toute faveur, de tous privilèges ou de toute réduction de droits ou de taxes qu'elle a déjà accordés ou pourrait accorder à l'avenir sous les rapports susmentionnés, à titre permanent ou temporaire, à une tierce nation.

4. Les Parties Contractantes sont convenues que les restrictions ou prohibitions concernant l'importation et l'exportation de certaines marchandises ne seront maintenues que pendant le temps et dans la mesure rendus indispensables par les conditions économiques actuelles.

Article VII.

Les dispositions fixées par l'article VI ne s'appliquent pas:

- a) aux privilèges accordés ou qui pourront être accordés ultérieurement par une des Parties Contractantes dans le trafic-frontière avec les pays limitrophes,

- b) do ulg specjalnych, wynikających z unji celnej,
- c) do przejściowego systemu celnego pomiędzy częściami polską i niemiecką Górnego Śląska.

Artykuł VIII.

Pod warunkiem powrotnego wywozu lub powrotnego przywozu w ciągu jednego roku oraz okazania świadectwa tożsamości, zwolnienie z wszelkiego cła przywozowego i wywozowego przewidziane jest wzajemnie:

- a) dla próbek, podlegających oczeniu, rozumiejąc też w tem próbki komiwojażerów,
- b) dla przedmiotów, przeznaczonych do doświadczeń, prób, na wystawy i na konkursy.

Artykuł IX.

1. Kupcy, przemysłowcy i inni wytwórcy jednego z dwóch krajów, zarówno jak i ich komiwojażerowie, obywatele jednego z dwóch państw, którzy dowiodą przez przedstawienie karty legitymacyjnej przemysłowej, zgodnej z załączonym aneksem, wydanej przez właściwe władze ich kraju, iż są oni uprawnieni do wykonywania tam handlu lub przemysłu i że uiszczają tam opłaty i podatki ustawami przewidziane, będą mieli prawo, bez uiszczania żadnej opłaty patentowej, innej lub wyższej od tej, którą opłacają obywatele państwa najbardziej uprzywilejowanego, czynić zakupy w drugim państwie dla swego handlu lub dla swej fabrykacji i poszukiwać zamówień u osób lub firm skutecznijących odprzedaż swych artykułów lub używających artykułów tych dla swych potrzeb zawodowych. Będą oni mogli mieć ze sobą próbki lub wzory, lecz zabronione im jest przewożenie towarów, o ile nie otrzymali na to pozwolenia, udzielonego zgodnie z ustawodawstwem kraju, w którym podróżują.

2. Próbki lub wzory przywożone przez powyższych przemysłowców i komiwojażerów będą zwolnione przez obydwie Strony od cła przywozowego i wywozowego. Wywóz powrotny próbek i wzorów w przeciągu jednego roku winien być zagwarantowany na komorze celnej wejściowej bądź przez złożenie (w gotówce) sumy w wysokości należnego cła, bądź też przez odpowiednią kaucję.

3. Powyższych postanowień nie stosuje się do domokrażców, ani też do kolportażu i do poszukiwania zamówień u osób nietrudniących się ani handlem ani przemysłem; przyczem każda Układająca się Strona zastrzega sobie w tym względzie zupełną swobodę swego ustawodawstwa.

Artykuł X.

Co się tyczy warunków tranzytu, obie Strony Układające się zobowiązują się stosować we wzajemnych stosunkach postanowienia Konwencji i Statutu o wolności tranzytu, podpisanych w Barcelonie dnia 21 kwietnia 1921 r., zapewniając sobie w tej dziedzinie traktowanie na stopie państwa najbardziej uprzywilejowanego.

Artykuł XI.

1. Okręty i statki żeglujące pod flagą jednej z Układających się Stron i ich ładunki będą korzy-

b) aux faveurs spéciales résultant d'une union douanière,

c) au régime provisoire douanier entre les Parties polonaise et allemande de la Haute Silésie.

Article VIII.

Sous obligation de réexportation ou de réimportation dans le délai d'un an et de la preuve d'identité, la franchise de tout droit d'entrée et de sortie est stipulée réciproquement:

- a) pour les échantillons passibles de droit de douane, y compris ceux des voyageurs de commerce,
- b) pour les objets destinés aux expériences, aux essais, aux expositions et aux concours.

Article IX.

1. Les négociants, industriels et autres producteurs de l'un des deux pays, ainsi que leurs commis-voyageurs, ressortissant d'un des deux pays, qui prouvent par la présentation d'une carte de légitimation industrielle, conforme au modèle annexé, délivrée par les autorités compétentes de leurs pays, qu'ils y sont autorisés à exercer leur commerce ou leur industrie et qu'ils y acquittent les taxes et impôts prévus par les lois, auront le droit, sans payer aucune taxe de patente autre ou plus élevée que celle payée par les ressortissants de la nation la plus favorisée, de faire dans l'autre pays des achats pour leur commerce ou fabrication et d'y rechercher des commandes auprès des personnes ou maisons opérant la revente de leurs articles ou faisant usage de ces articles pour leurs besoins professionnels. Ils pourront avoir avec eux des échantillons ou modèles, mais il leur est interdit de colporter des marchandises à moins d'autorisation donnée conformément à la législation du pays où ils voyageront.

2. Les échantillons ou modèles importés par lesdits industriels et commis-voyageurs, seront de part et d'autre admis en franchise de droit d'entrée et de sortie. La réexportation des échantillons et modèles dans le délai d'un an devra être garantie par le dépôt (en espèce) au bureau de douane d'entrée du montant des droits applicables, soit par une caution valable.

3. Les dispositions ci-dessus ne sont pas applicables aux industriels ambulants, non plus qu'au colportage et à la recherche des commandes chez des personnes n'exerçant ni industrie, ni commerce, chaque Partie se réservant à cet égard l'entière liberté de sa législation.

Article X.

En ce qui concerne les conditions du transit, les deux Parties Contractantes s'engagent à appliquer réciproquement dans leurs relations les dispositions de la Convention et Statut sur la liberté du transit, signés à Barcelone le 21 avril 1921, en se garantissant sous ce rapport le traitement de la nation la plus favorisée.

Article XI.

1. Les navires et bateaux battant pavillon de l'une des Parties Contractantes et leurs cargaisons

stały na wodach terytorjalnych drugiej Strony pod każdym względem z takiego samego traktowania, co statki krajowe i ich ładunki, bez względu na miejsce odjazdu lub przeznaczenia wymienionych okrętów i statków, bez względu również na miejsce pochodzenia lub przeznaczenia ich ładunków. W następstwie tego okręty i statki jednej ze Stron i ich ładunki nie będą podlegały na terytorjum Strony drugiej żadnym opłatom lub należnościami jakiegokolwiek rodzaju lub jakiegokolwiek nazwy, które są lub będą pobierane, bądź na rzecz państwa, bądź na rzecz prowincyj, gmin lub jakichkolwiek instytucyj, upoważnionych przez Rząd, innym lub wyższym od tych, które będą stosowane do statków krajowych i ich ładunków. Pasażerowie i ich bagaże, znajdujący się na okrętach i statkach jednej z Układających się Stron, będą korzystali na wodach terytorjalnych drugiej Strony z traktowania stosowanego do pasażerów i ich bagaży podróżujących pod flagą tej ostatniej.

2. Co do miejsca postoju okrętów i statków, ich ładowania i wyładowania w portach, na redach i w basenach, i wogóle co do wszystkich jakichkolwiek formalności i postanowień, jakim podlegać mogą statki handlowe, ich załogi i ich ładunki, statkom krajowym nie będzie przyznany żaden przywilej ani żadna ulga, któreby nie zostały jednakowo przyznane statkom drugiego państwa, gdyż życzeniem Stron jest, aby również pod tym względem ich statki traktowane były na stopie zupełnej równości.

3. Wszelki przywilej i wszelkie zwolnienie, które jedna ze Stron będzie mogła przyznać pod jednym z wyżej wymienionych względów mocarstwu trzeciemu, będą również stosowane jednocześnie i bez zastrzeżeń do drugiej Strony. Jednakże czyni się wyjątek od postanowień niniejszego artykułu:

a) odnośnie do ulg, które w jednym lub drugim Państwie zostały przyznane lub mogłyby być przyznane w przyszłości rybołówstwu krajowemu i jego produktom,

b) w stosunku do kabotażu.

4. Nie naruszając innych postanowień niniejszego traktatu i nie zmieniając postanowień alinea 1-go, o ile dotyczą one taryf za pilotaż, rozumie się, że ustawy i przepisy obowiązujące w każdym państwie co do obowiązku używania pilotów, stosowane będą do okrętów i statków drugiej Układającej się Strony w tej samej mierze, co do innych statków obcych.

Artykuł XII.

1. Narodowość okrętów i statków będzie przez jedną i drugą stronę uznawana na podstawie dokumentów i świadectw, wydawanych w tym celu przez właściwe władze odnośnych państw, zgodnie z ustawami i przepisami każdego państwa.

2. Świadectwa pomiarowe i inne dokumenty, dotyczące pomiaru, wydane przez jedną z Układających się Stron, będą uznawane przez drugą Stronę zgodnie z układami specjalnymi, które będą zawarte przez obie Układające się Strony.

jouiront dans les eaux territoriales de l'autre Partie sous tous les rapports du même traitement que les bâtiments nationaux et leurs cargaisons, quel que soit le lieu de départ ou de destination des dits navires et bateaux, quel que soit aussi le lieu d'origine ou de destination de leurs cargaisons. Il s'ensuit notamment que les navires et bateaux de l'une des Parties et leurs cargaisons ne seront assujettis, sur le territoire de l'autre, à aucune taxe ou charge, quelle qu'en soit l'espèce ou la dénomination, perçue ou à percevoir soit au profit de l'État, soit au profit des communes ou des institutions quelconques, habilitées par le Gouvernement, autres ou plus élevées que celles qui seront applicables aux bâtiments nationaux et à leurs cargaisons. Les passagers et leurs bagages, se trouvant sur les navires et bateaux de l'une des Parties Contractantes, jouiront dans les eaux territoriales de l'autre Partie du traitement appliqué aux passagers et leurs bagages voyageant sous le pavillon de cette dernière.

2. En ce qui concerne le placement des navires et bateaux, leur chargement et déchargement dans les ports, rades, havres et bassins et en général pour toutes les formalités et dispositions quelconques auxquelles peuvent être soumis des bâtiments de commerce, leurs équipages et leurs cargaisons, il est convenu qu'il ne sera accordé aux bâtiments nationaux aucun privilège ni aucune faveur qui ne le soit également à ceux de l'autre État, la volonté des Parties étant qu'aussi sous ce rapport leurs bâtiments soient traités sur le pied d'une parfaite égalité.

3. Tout privilège et toute exonération que l'une des Parties pourra accorder sous l'un des rapports susvisés à une tierce puissance seront aussi appliqués simultanément et sans réserves à l'autre Partie. Toutefois il est fait exception aux stipulations du présent article:

a) en ce qui concerne les faveurs qui, dans l'un ou l'autre des deux pays, ont été ou pourront être accordées par la suite à la pêche nationale et à ses produits,

b) en ce qui concerne le cabotage.

4. Sans préjudice des autres dispositions du présent article et sans modifications des dispositions de l'alinéa 1-er, en se qu'elles concernent les tarifs de pilotage, il est entendu que les lois et règlements en vigueur dans chaque pays sur l'obligation d'employer les pilotes s'appliqueront aux navires et bateaux de l'autre Partie Contractante dans la même mesure qu'aux autres bâtiments étrangers.

Article XII.

1. La nationalité des navires et bateaux sera, de part et d'autre, admise d'après les documents et certificats délivrés à cet effet par les autorités compétentes des États respectifs, conformément aux lois et règlements de chaque pays.

2. Les lettres de jauge et autres documents relatifs à la jauge, délivrés par l'une des Parties Contractantes, seront reconnues par l'autre Partie, conformément aux arrangements spéciaux qui seront conclus entre les deux Pays Contractants.

Artykuł XIII.

Okrety i statki każdej z Układających się Stron, które zawiną do jednego z portów drugiej Strony i któreby tam chciały wylądować tylko część swego ładunku, będą mogły, stosując się do ustaw i przepisów odnośnego państwa, zatrzymać na statku część ładunku, któraby była przeznaczona do innego portu, bądź tego samego bądź innego kraju i wywieźć ją zpowrotem, nie będą zobowiązane do uiszczania żadnych opłat innych lub wyższych od tych, które będą pobierane od statków krajowych lub statków innego państwa w takim samym wypadku. Te same okręty i statki będą mogły również ładować swój ładunek w jednym porcie oraz kontynuować ładowanie lub uzupełniać ładunek w innym, lub w kilku innych portach tego samego kraju, nie będąc zmuszonymi do uiszczania innych ani wyższych opłat od tych, którym podlegają okręty i statki krajowe lub państwa najbardziej uprzywilejowanego.

Artykuł XIV.

1. O ile okręt lub statek jednej z Układających się Stron osiadł na mieliźnie lub rozbił się w obrębie wód drugiego państwa, okręt lub statek i jego ładunek będą korzystały z tych samych ulg i przywilejów, jakie ustawy i przepisy odnośnego państwa przyznają w analogicznych okolicznościach okrętom i statkom państwa najbardziej uprzywilejowanego. Udzielona będzie pomoc kapitanowi i załodze w tej samej mierze, co krajowcom, zarówno dla nich samych, jak i dla okrętu lub statku i jego ładunku.

2. Odnośnie do prawa ratownictwa stosowane będzie ustawodawstwo państwa, w którym wyratowanie miało miejsce.

3. Towary uratowane z okrętu lub statku, który osiadł na mieliźnie lub rozbił się, nie będą podlegały żadnemu cłu, o ile nie będą dopuszczone do konsumpcji wewnętrznej.

Artykuł XV.

1. Obie Układające się Strony zapewniają sobie wzajemnie na swych terytorjach, we wszystkim, co dotyczy różnych formalności administracyjnych lub innych niezbędnych przy stosowaniu postanowień, zawartych w niniejszym Traktacie, traktowanie na stopie państwa najbardziej uprzywilejowanego.

2. Rozumie się wszelako, iż postanowienia, zawarte w artykułach poprzednich, o ile zapewniają one traktowanie na stopie państwa najbardziej uprzywilejowanego, nie naruszają w niczem ustaw, rozporządzeń i przepisów specjalnych dotyczących handlu, przemysłu, policyjnych oraz bezpieczeństwa ogólnego i wykonywania pewnych rzemiosł i zawodów, które to obowiązują lub będą obowiązywały w każdym kraju i które stosowane będą do wszystkich cudzoziemców.

Artykuł XVI.

Polska nie będzie powoływać się na postanowienia niniejszego Traktatu dla domagania się korzyści, jakie Norwegia przyznała lub mogłaby przyznać w przyszłości Szwecji, Danji, Islandji lub tym

Article XIII.

Les navires et bateaux de chacune des Parties Contractantes qui entreront dans un des ports de l'autre Partie et qui n'y voudraient décharger qu'une partie de leur cargaison, pourront, en se conformant aux lois et règlements du pays respectif, conserver à leur bord la partie de la cargaison qui serait destinée à un autre port soit du même pays, soit d'un autre pays et la réexporter sans être astreints à payer des droits autres ou plus élevés que ceux qui seront perçus des bâtiments nationaux ou ceux d'un autre pays dans le même cas. Les mêmes navires et bateaux pourront également charger leur cargaison dans un port et la continuer ou la compléter dans un autre ou plusieurs autres ports du même pays sans être astreints à payer des droits autres ou plus élevés que ceux auxquels sont soumis les navires et bateaux nationaux ou ceux de la nation la plus favorisée.

Article XIV.

1. Si un navire ou bateau de l'une des Parties Contractantes s'est échoué ou a fait naufrage dans les eaux de l'autre État, le navire ou bateau et sa cargaison jouiront des mêmes faveurs et immunités que les lois et règlements du pays respectif accordent ou accorderont dans les circonstances analogues aux navires et bateaux nationaux ou à ceux de la nation la plus favorisée. Il sera donné, dans la même mesure qu'aux nationaux, aide et assistance au capitaine et à l'équipage, tant pour eux mêmes, que pour le navire ou bateau et sa cargaison.

2. En ce qui concerne le droit de sauvetage, il sera fait application de la législation du pays où le sauvetage a eu lieu.

3. Les marchandises sauvées d'un navire ou bateau échoué ou naufragé ne seront assujetties à aucun droit de douane à moins qu'elles ne soient admises à la consommation intérieure.

Article XV.

1. Les deux Parties Contractantes se garantissent réciproquement sur leurs territoires en tout ce qui concerne les diverses formalités, administratives ou autres, rendues nécessaires par l'application des dispositions contenues dans le présent Traité, le traitement de la nation la plus favorisée.

2. Il est entendu, toutefois, que les stipulations énoncées dans les articles précédents, en tant qu'elles garantissent le traitement de la nation la plus favorisée, ne dérogent en rien aux lois, ordonnances et règlements spéciaux en matière de commerce, d'industrie, de police, de sûreté générale et d'exercice de certains métiers et professions qui sont ou seront en vigueur dans chacun des pays et applicables à tous les étrangers.

Article XVI.

La Pologne n'invoquera pas les dispositions du présent Traité pour réclamer les avantages que la Norvège a accordés ou pourrait à l'avenir accorder à la Suède, au Danemark, à l'Islande ou à ces trois

trzem państwom, o ile powyższe korzyści nie będą przyznane innym państwom niż wyżej wymienionym.

Artykuł XVII.

Rząd Polski, któremu powierzone zostało prowadzenie spraw zagranicznych W. M. Gdańska, zgodnie z art. 104 Traktatu Wersalskiego i artykułami 2 i 6 Konwencji Paryskiej z 9 listopada 1920 r. pomiędzy Polską i W. M. Gdańskiem, zastrzega sobie prawo oświadczyć, że Wolne Miasto jest Stroną Układającą się w tym Traktacie i bierze na siebie obowiązki oraz nabywa prawa, w nim ustalone.

Zastrzeżenie to nie dotyczy tych postanowień niniejszego Traktatu, które Rzeczpospolita Polska odnośnie do W. M. Gdańska już zawarła na zasadzie praw, przysługujących Polsce traktatowo.

Artykuł XVIII.

1. Traktat niniejszy będzie ratyfikowany i ratyfikacje będą wymienione w Oslö możliwie jaknajprędzej.

2. Wejdzie on w życie trzydziestego dnia po wymianie ratyfikacji.

3. Traktat zawarty jest na przeciąg jednego roku, który to termin rozpoczyna się od dnia jego uprawomocnienia się; będzie on przedłużany milcząco na czas nieograniczony, jeżeli nie zostanie wypowiedziany przez jedną z Układających się Stron na trzy miesiące przed upływem tego rocznego terminu. W wypadku przedłużenia w drodze milczącej zgody każda z Układających się Stron zastrzega sobie prawo wypowiedzenia w każdym czasie niniejszego Traktatu, który przestanie obowiązywać po 2-ch miesiącach.

Na dowód czego Pełnomocnicy podpisali niniejszy Traktat i opatrzyli go swojemi pieczętkami.

Sporządzono w Warszawie, w dwóch egzemplarzach, dnia 22 grudnia 1926 roku.

(—) *August Zaleski*

(—) *N. Ch. Ditleff*

(—) *E. Kwiatkowski*

Załącznik.

Karta legitymacyjna dla komiwojażerów.

Na rok 19.....

№ karty.....

(Pieczęć)

Ważna w Polsce i w Norwegji.

Okaziciel:
(imię i nazwisko)

sporządzono w..... dnia..... 19.....

(pieczęć)

(Władza kompetentna)

(Podpis)

pays tant que lesdits avantages ne sont pas accordés à d'autres États que ceux déjà nommés.

Article XVII.

Le Gouvernement Polonais, auquel il appartient d'assurer la conduite des affaires extérieures de la Ville Libre de Dantzig en vertu de l'article 104 du Traité de Versailles et des articles 2 et 6 de la Convention de Paris entre la Pologne et la Ville Libre de Dantzig du 9.XI.1920, se réserve le droit de déclarer que la Ville Libre est Partie Contractante du présent Traité et qu'elle accepte les obligations et acquiert les droits en dérivant.

Cette réserve ne se rapporte pas aux dispositions du présent Traité, lesquelles la République de Pologne contracte, en ce qui concerne la Ville Libre de Dantzig, conformément à ses droits découlant des traités y relatifs.

Article XVIII.

1. Le présent Traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Oslö, aussitôt que faire se pourra.

2. Il entrera en vigueur le 30-ème jour après l'échange des ratifications.

3. Le Traité est conclu pour la durée d'un an, ce délai commençant à courir à partir de la date de la mise en vigueur. Il sera prorogé par voie de tacite reconduction pour une période indéterminée, s'il n'est pas dénoncé par une des Parties Contractantes trois mois au moins avant l'expiration de cette période annuelle. En cas de prorogation par voie de tacite reconduction chacune des Parties Contractantes se réserve de dénoncer le présent Traité à tout moment pour prendre fin deux mois après.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé le présent Traité et l'ont revêtu de leurs cachets.

Fait en double exemplaire à Varsovie, le 22 Décembre 1926.

(—) *Auguste Zaleski*

(—) *N. Ch. Ditleff*

(—) *E. Kwiatkowski*

Annexe.

Carte de légitimation pour voyageur de commerce.

Pour l'année 192.....

№ de la carte.....

(Armoiries)

Valable pour la Pologne et la Norvège.

Porteur:
(prénom et nom de famille)

fait à..... le..... 192.....

(Sceau)

(Autorité compétente)

(Signature)

Zaświadcza się, iż okaziciel niniejszej karty posiada (oznaczenie fabryki lub handlu) w pod firmą zatrudniony jest jako komiwojażer w firmie w która posiada tam (oznaczenie fabryki lub handlu).

Ponieważ okaziciel niniejszej karty chce poszukiwać zamówień i czynić zakupy na rachunek swej firmy, jak również firmy następującej firm następujących (oznaczenie fabryki lub handlu) w zaświadcza się pozatem, że rzeczona firma jest zobowiązana do uiszczania w kraju rzone firmy są zobowiązane tym podatków prawnych za trudnienie się swym ich handlem handlem (przemysłem).

Opis okaziciela:

Wiek
Wzrost
Włosy
Znaki szczególne

Podpis okaziciela:

U W A G A.

Okaziciel niniejszej karty nie będzie mógł poszukiwać zamówień i czynić zakupów inaczej, jak podróżując dla wyżej wymienionej firmy jej wyżej wymienionych firm i na ich rachunek. Będzie on mógł mieć ze sobą próbki, lecz nie produkty. Pozatem będzie się on stosował do rozporządzeń obowiązujących w każdym Państwie.

Nota: Tam, gdzie wzór powyższy zawiera podwójny tekst, formularz używany dla wystawienia kart mieć będzie miejsce niezbędne dla wpisania w nim jednego lub drugiego tekstu, stosownie do okoliczności poszczególnego wypadku.

PROTOKÓŁ KOŃCOWY.

Przed przystąpieniem do podpisania Traktatu Handlowego i Nawigacyjnego pomiędzy Polską i Norwegją, niżej podpisani Pełnomocnicy zgodzili się na to co następuje:

I. Co do artykułów II i III.

Rozumie się, iż postanowienia artykułu II, stosownie do których obywatele obydwóch Układających się Stron będą mieli prawo występować w sądach przed trybunałami na stopie równości z krajowcami, jak również postanowienia artykułu III-go, dotyczącego wolnego dostępu spółek do sądów, nie stosują się do bezpłatnej pomocy sądowej, do zwolnienia od „cautio judicatum solvi”, które to sprawy będą uregulowane w drodze specjalnych umów.

II. Co do artykułu VI.

a) Nie naruszając postanowień artykułu VI, sa-letra pochodzenia norweskiego („Norgessalpeter”, poz. 103, p. 3 polskiej taryfy celnej) będzie korzy-

Il est certifié que le porteur de la présente carte possède un (désignation de la fabrique ou du commerce) à sous la raison est employé, comme voyageur de commerce dans la maison

à qui y possède un (désignation de la fabrique ou du commerce). Le porteur de la présente carte désirant rechercher des commandes et faire des achats pour le compte de sa maison, ainsi que de la maison suivante des maisons suivantes (désignation de la fabrique ou du commerce) à

il est certifié, en outre, que ladite maison est tenue d'acquitter dans ce pays-lesdites maisons sont tenues ci les impôts légaux pour l'exercice de son commerce leur commerce (industrie).

Signalement du porteur:

Âge
Taille
Cheveux
Marques particulières

Signature du porteur

A V I S.

Le porteur de la présente carte ne pourra rechercher des commandes ou faire des achats autrement qu'en voyageant et pour le compte de la maison susmentionnée. Il pourra avoir avec lui des échantillons, mais point de marchandises. Il se conformera d'ailleurs aux dispositions en vigueur dans chaque Etat.

Nota: Là où le modèle contient un double texte, le formulaire à employer pour l'expédition des cartes présentera l'espace nécessaire pour y insérer l'un ou l'autre des textes suivant les circonstances du cas particulier.

PROTOCOLE FINAL.

Avant de procéder à la signature du Traité de Commerce et de Navigation entre la Pologne et la Norvège, les soussignés Plénipotentiaires sont convenus de ce qui suit:

I. En ce qui concerne l'article II et III.

Il est entendu que les dispositions de l'article II, selon lesquelles les ressortissants des deux Parties Contractantes auront le droit d'ester en justice devant les Tribunaux sur le pied d'égalité avec les nationaux, de même que les dispositions de l'art. III, concernant le libre accès des sociétés auprès des Tribunaux, ne s'appliquent pas à l'assistance judiciaire gratuite, à la dispense de la caution „judicatum solvi”, ces matières étant réservées aux accords spéciaux.

II. En ce qui concerne l'article VI.

a) Sans préjudice des dispositions de l'art. VI, le nitrate de chaux de provenance norvégienne „Norgessalpeter” — pos. 103, p. 3, du tarif douanier po-

stała z takiego samego traktowania celnego i innych ułatwień przywozowych, co saletra chilijska (poz. 103 p. 1 polskiej taryfy celnej).

b) Aby zapewnić produktom pochodzącym z ich odnośnych krajów korzystanie z postanowień artykułu VI i wyżej wspomnianego alinea a), oraz w celu uniknięcia, aby produkty pochodzące z krajów nie korzystających ze wspomnianego przywileju nie posługiwały się przejazdem przez ich terytorjum, Układające się Strony będą mogły żądać, aby produkty i towary przywożone na ich terytorjum były zaopatrzone w świadectwa pochodzenia.

III. Co do artykułu X.

a) Rozumie się, że postanowienia artykułu X dotyczące tranzytu nie naruszają w niczem prawa Rządu Polskiego do zakazywania lub ograniczania tranzytu broni i ekwipunku wojskowego, które wynika z par. 4, art. 22 traktatu podpisanego dnia 18 marca 1921 r. w Rydze pomiędzy Rzeczpospolitą Polską z jednej strony, a Związkiem Socjalistycznych Republik Sowieckich Rosji, Związkiem Socjalistycznych Sowieckich Republik Białej Rusi i Związkiem Socjalistycznych Republik Sowieckich Ukrainy z drugiej strony.

b) Dopóki granica pomiędzy Polską a jednym z państw sąsiednich dla jakiegokolwiek bądź powodu będzie pozostawała zamkniętą dla podróżnych, lub towarów polskich lub danego kraju ościennego, Rząd Polski nie będzie uważany za zobowiązanego do przyznawania Norwegii na granicy wyżej wymienionego kraju ułatwień, przewidzianych w artykule X.

IV. Zakup produktów będących przedmiotem monopolu Państwa.

Rozumie się, że każda z Układających się Stron, czyniąc zakupy produktów stanowiących na jej terytorjum przedmiot monopolu Państwa, będzie traktowała oferty drugiej Strony z jaknajwiększą przychylnością.

Na dowód czego, Pełnomocnicy podpisali niniejszy protokół.

Sporządzono w Warszawie, w dwóch egzemplarzach, dnia 22 grudnia 1926 r.

(—) August Zaleski

(—) N. Ch. Ditleff

(—) E. Kwiatkowski

Zaznajomiwszy się z powyższym Traktatem, uznaliśmy go i uznajemy za słuszny zarówno w całości, jak i każde z zawartych w nim postanowień; oświadczamy, że jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony, i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzone pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

W Warszawie, dnia 8 sierpnia 1927 r.

(—) I. Mościcki

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów:

(—) J. Piłsudski

Minister Spraw Zagranicznych:
(—) August Zaleski

L. S.

lonais — jouira de même traitement douanier et d'autres facilités d'importation que le salpêtre de Chili (pos. 103, p. 1, du tarif douanier polonais).

b) Pour réserver aux produits originaires de leurs pays respectifs le bénéfice des dispositions de l'article VI et de l'alinéa a) ci-dessus, et pour éviter que des produits originaires des pays qui ne jouissent pas dudit bénéfice puissent emprunter la voie de leur territoire, les Parties Contractantes pourront exiger que les produits et marchandises importés sur leur territoire soient accompagnés d'un certificat d'origine.

III. En ce qui concerne l'article X.

a) Il est entendu que les dispositions de l'article X concernant le régime du transit ne dérogent en rien au droit du Gouvernement Polonais de prohiber ou limiter le transit des armes et de l'équipement militaire, résultant du § 4, art. 22 du Traité, signé le 18 mars 1921 à Riga entre la République de Pologne d'une part et la République Socialiste Fédérative Russe des Soviets, la République Socialiste Blanc-Ruthène des Soviets et la République Socialiste Ukrainienne des Soviets d'autre part.

b) Aussi longtemps que la frontière entre la Pologne et un des pays limitrophes restera pour une raison quelconque fermée aux voyageurs ou aux marchandises de la Pologne ou du pays limitrophe en question, le Gouvernement Polonais ne sera pas considéré comme tenu d'accorder à la Norvège sur la frontière dudit pays les facilités prévues par l'article X.

IV. Achat des produits faisant l'objet d'un monopole d'État.

Il est entendu que chacune des Parties Contractantes, en faisant des achats des produits qui font sur son territoire l'objet d'un monopole d'État, traitera les offres y relatives de l'autre Partie avec la plus grande bienveillance.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé le présent Protocole.

Fait à Varsovie, en double exemplaire, le 22 Décembre 1926.

(—) August Zaleski

(—) N. Ch. Ditleff

(—) E. Kwiatkowski

Après avoir vu et examiné ledit Traité, Nous l'avons approuvé et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues; déclarons qu'il est accepté, ratifié et confirmé, et promettons qu'il sera inviolablement observé.

En Foi de Quoi, Nous avons donné les présentes, revêtues du Sceau de la République.

A Varsovie, le 8 août 1927.

(—) I. Mościcki

Par le Président de la République
Le Président du Conseil des Ministres:

(—) J. Piłsudski

Le Ministre des Affaires Étrangères:
(—) August Zaleski

L. S.